

NEKROLOG

Statsminister Hans Hedtoft

Lørdag den 29. januar 1955 fik man i Grønland meddelelse om, at statsminister *Hans Hedtoft*, Grønlands minister, var afgået ved døden i Stockholm. Statsminister Hedtoft var i Stockholm for at deltage i et af de arbejder, der stod hans hjerte nærmest: Nordisk Råds møde. Han havde just om fredagen holdt en af sine store taler i rådet, men lørdag morgen fandt man ham på hotelværelset død i sin seng af et hjerteslag.

Hans Hedtoft var født i Århus i 1903, og han blev således knapt 52 år gammel. I alt for få år fik han lov til at virke på de utallige felter, hvor hans varme hjerte fik ham til at sætte ind, og dog – hvilke år har det ikke været! Netop dette halve århundrede faldt sammen med en af de store udviklingsperioder i historien, en periode, hvor nye samfundslag dukker frem og præger tiden på afgørende måde. Arbejderklassens endelige udvikling til den fuldstændige ligeberettigelse i samfundet faldt jo netop inden for disse år. Og i denne udvikling kom Hans Hedtoft til at tage del, stående midt i strømmen og værende med til at præge den på afgørende måde.

Allerede som ganske ung litograflærling deltog Hans Hedtoft i det faglige og politiske ungdomsarbejde, og derfra steg han støt frem gennem fagorganisationer, politiske organisationer, folketinget og endelig som minister, første gang som arbejds- og socialminister i befrielsesregeringen 1945.

Under krigen havde hans ranke og utvetydige holdning over for tyskerne medført, at han var blevet tvunget ud af den politiske virksomhed – i det mindste på overfladen – men så meget desto stærkere havde han under overfladen virket for de resultater, som blev opnået den 4. maj 1945 og tiden derefter.

I 1947 blev Hans Hedtoft statsminister for første gang og trådte dermed også ind i grønlandsarbejdet, og alt i hans fortid viste hen til, at der nu ville ske noget i dette arbejde. Hans Hedtofts varme hjerte, hans absolutte uegnetthed til at overse nød, hvor den fandtes, social som kulturel, og den eksplosive energi, hvormed han altid havde angrebet opgaver af denne art, prædestinerede ham til at gøre den helt store indsats for Grønland, og de forventninger, man havde i så henseende, blev så sandelig ikke skuffede.

Hans Hedtoft

Aldrig så snart havde Hans Hedtoft lugtet til de grønlandske sager herhjemme, før han bestemte sig til, at han ville have den rigtige grønlandske lugt i næsen og se forholdene på selve stedet, og i 1948 foretog han sin berømmelige rejse til Grønland. Det blev sandelig ikke til en turistrejse med beskuelse af landets naturherligheder og pudsigheder. Nej, det blev virkelig en rejse, hvor man lærte noget. Med sin enestående intuition, sin enestående evne til at fatte, hvor problemerne lå, satte Hans Hedtoft sig ind i landets og folkets vilkår. Men ikke alene Hans Hedtoft lærte noget ved denne lejlighed, også Grønland lærte noget. De lærte en ven at kende, en mand, som de rent instinktivt fattede tillid til og fattede hengivenhed for.

Hedtoft lod ikke dette jern blive koldt, før han begyndte at smede. Umiddelbart efter hjemkomsten blev den store grønlandskommission nedsat, og dens arbejde blev støttet og opmuntret af Hans Hedtoft og fulgt med den mest levende interesse, så længe det varede. Da arbejdet var afsluttet, og forslagene forelå, tog Hans Hedtoft fat på at gennemføre dem, og når det i disse år er lykkedes at få så meget gjort i Grønland, fortjener ingen med mere ret æren derfor end netop Hans Hedtoft.

I fremtiden vil Hans Hedtofts navn blive et af de store, strålende navne i Grønlands historie som en af de danske, som gjorde en stor indsats for landets lykke og fremgang. Hans minde vil altid blive æret i Grønland.

Eske Brun